

מדת בדת

לע"נ הגאון ר' שמעון משה בן
ר' רפאל יהושע דיסקין זצוק"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 310 פרשת בלק תשע"ח

זבחים עז-פג

כולם חוץ מאחד מהם ילך לבית השריפה ובאחד הרי גם ר"א מודה שלא יקרב ור' ירמיה אמר שבר תחליפא מבאר שאחד הכוונה זוג אחד.

משנה אם התערב דם במים אם עדיין יש בתערובת מראה דם כשר לזריקה ואם הוא התערב ביין יש לראות את התערובת כאילו היין מים וכן אם התערב דם בהמה בדם חיה יש לראות כאילו הוא מים,

דף עז ר' יהודה סובר שדם לא מבטל דם אם תערב בדם פסולים ישפך לאמה וכן אם התערב בדם התמצית ישפך לאמה ור"א מכשיר כשהתערב בדם התמצית ואם לא נמלך ונתן כך את הדם כשר גם לת"ק. **גמרא** ר' חייא בר אבא אומר בשם ר' יוחנן שכשיש מראית דם כשר רק אם המים נפלו לתוך הדם אך אם הדם נפל לתוך המים הוא פסול כי כל טיפה וטיפה שנכנסת למים התבטלה, ורב פפא אומר שלענין כיסוי כשר גם כשהדם נפל למים כי אין דיחוי במצוות.

ר"ל אומר שאם בלל פיגול נותר וטמא זה בזה ואכלם פטור שלא יתכן שמין אחד לא ירבה על האחר והוא מבטל אותו, ומוכח מדברי ר"ל שאיסורים מבטלים זה את זה, ועוד מוכח שאיסור נותן טעם ברוב אינו מדאורייתא, ועוד מוכח שהתראת ספק אינה התראה, ורבא מקשה ממה ששנינו שאם עשה עיסה מחיטים ומאורז אם יש בהם טעם דגן חייבת בחלה ואף שרוב העיסה זה אורז ולא אומרים שהאורז מבטל את החיטה, ויש לומר שחייב בחלה רק מדרבנן, אך קשה א"כ מדוע כתוב שאדם יוצא בהם ידי חובת מצה בפסח **עמוד ב'** אלא יש לומר שמין שהתערב באינו מינו בטל רק בטעם ואם הוא מין במינו הוא בטל ברוב, ור"ל דיבר בבשר שהוא מין במינו, ויש להקשות שגם במין במינו נשער כאילו אינו מינו ולא יתבטל כמו ששנינו במשנה שאם התערב הדם ביין רואים אותו כאילו הוא מים משמע שמתחסיס ליין שהוא מין במינו בצבעו עם הדם וכאילו הוא אינו מינו ואינו מתבטל, ויש לפרש שהכוונה שרואים את הדם כאילו הוא מים, אך קשה א"כ לפ"ז יש לפרש שהוא בטל ועוד ששנינו שר' יהודה אומר רואים אותו כאילו הוא יין אדום אם דעה מראהו כשר ואם לא פסול, ויש לומר שנחלקו בזה תנאים ששנינו שאם יש בדלי יין לבן או חלב והטבילו הולכים אחר הרוב ור' יהודה סובר שרואים אותו כאילו הוא יין אדום אם דעה מראהו כשר ואם לא פסול, ויש להקשות מברייתא נוספת שאומרת שאם היה דלי מלא רוק והטבילו כאילו הוא לא טבל ואם הוא מלא מי רגלים רואים אותם כאילו הם מים ואם הוא מלא מי חטאת הוא כשר רק אם רבו המים על המי חטאת והרי ר' יהודה הוא הסובר שאומרים רואים ובכ"ז כתוב בברייתא שמספיק רוב,

דף עט ואבי מבאר שמה ששנינו לעיל שאומרים רואים זה דעת רבו של ר' יהודה ששנינו שר' יהודה אמר בשם ר"ג שדם לא מבטל דם ורוק לא מבטל רוק ומי רגלים אינם מבטלים מי רגלים, ורבא מבאר שמדובר בדלי שתוכו טהור וגבו טמא שהוא נטמא בטומאת משקים מדרבנן ואין צורך שיכנסו לתוכו המים ומספיק שיגיעו המים עד שפתו ולכן כשיש רוב אף שיש בו יין או חלב הוא נטהר.

רבא אומר שבתערובת איסור אמרו חכמים שיש ביטול בטעם ברוב או במראה, אם התערב מין באינו מינו ההיתר הוא רק כשלא מורגש טעם האיסור ואם התערב מין במינו

דף עז יש להקשות על קומץ שמן הרי צריך לאכול את השיריים ויש חלק של השמן שהוסיף אחר קמיצה, ויש לומר שהוא פודה את אותו חלק, אך קשה אם הוא פודהו בפנים זה חולין בעזרה ואם הוא פודהו בחוץ הוא נפסל ביוצא, ויש לומר שהוא פודה בפנים וזה לא נקרא הכנסת חולין לעזרה כי זה נעשה חולין ממילא, אך קשה שר"ש אמר שלא מתנדבים שמן ויש לומר שמותר כדי לתקן את הספק מצורע, כשישב רב רחומי לפני רבינא הוא הקשה בשם רב הונא בר תחליפא שביא אשם תלוי כדעת ר"א שאדם יכול להתנדב אשם תלוי בכל יום א"כ יוצא שר"ש חולק על ר"א שאין מתנדבים אשם תלוי, אמר לו רבינא תורה תורה, התחלף לך איל בן שתי שנים של אשם מצורע בכבש של אשם תלוי, ואין להתנות שהאיל יהיה לאשם תלוי.

משנה אם התערבו אברי חטאת באברי עולה לר"א יתנם על המזבח ויש לראות את בשר החטאת כאילו הוא עצים, ולחכמים ילינו אותם להעביר את צורתם ואז ישרפו. **גמרא** ר"א למד מהפסוק ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח שבשר לא עולה למזבח רק לשם ריח ניחוח אך הוא יכול לעלות לשם עצים וחכמים סוברים שהתורה ממעטת אותם שרק על שאור ודבש נאמר שיעלו לשם עצים אך דבר אחר לא יעלה כלל למזבח, ור"א סובר שמאותם לומדים בהם אזהרה שלא יעלו על הכבש כמזבח וזה לא נאמר על דבר אחר ורבנן למדו מזה שני דברים שאותם ממעט שאר דברים וגם התרבה שהכבש כמזבח.

משנתינו לא כדעת ר' יהודה שאומר שחכמים ור"א לא נחלקו באברי חטאת שהתערבו באברי עולה שהם קרבים ואם התערב ברובע ונרבע לא יקרב ונחלקו באברי עולה תמימה שהתערבו באברי בעלת מום שלר"א יקרבו ורואים את מה שעלה למעלה כאילו הוא עצים וחכמים סוברים שלא יקרבו, ויש להקשות לר"א מה סברת החילוק בין רובע ונרבע שאינו ראוי לבעלת מום שגם אינה ראויה, **עמוד ב'** ורב הונא מבאר שמדובר במום בדוקין שבעין שר"ע סובר שאם עלו לא ירדו, אך קשה שר"ע דיבר בדיעבד ומי אמר שיקרב לכתחילה, ורב פפא מבאר שמדובר שכבר עלו על הכבש, אך קשה א"כ גם כשהם בלי תערובת יקרבו, אלא יש לומר שטעמו של ר"א שהתורה מעטה בבעלי מומים מום במ לא ירצו שרק כשהן לבדם אינם מרצים אך בתערובת הם ירצו, וחכמים מיעטו שרק כשהמום בהם לא ירצו אך ירצו כשעבר המום, ור"א למד את זה ממה שכתוב במ והיה ניתן לכתוב בהם וחכמים לא דרשו מזה, אך קשה א"כ מדוע ר"א אומר שרואים כאילו הם עצים הרי כשר להקריבם כך לכתחילה, ויש לומר שר"א אומר את זה לשיטת חכמים שלשיטתו התורה הכשירה להקריב בתערובת אך לשיטתם הם יודו שנחשיב את הבשר כעצים כמו בשר חטאת ואמרו לו חכמים שבעלת מום מאוסה להקריבה משא"כ בשר חטאת.

משנה אם התערבו אברים באברי בעלי מומים לר"א אם קרב הראש של אחד מהם יקרבו כל הראשים וכן אם קרב כרעיים של אחד מהם יקרבו כל הכרעיים וחכמים סוברים שאף אם הקריבו את כולם חוץ מאחד מהם הוא יצא לבית השריפה. **גמרא** ר' אלעזר אומר שר"א מכשיר רק להקריב שנים שנים שיש מיגו שכמו שאחד מהם ודאי היתר כך גם השני אך אין להקריב אחד אחד, ור' יעקב מקשה שחכמים אמרו אם קרבו

הביטול הוא ברוב ואם התערב ואינו נראה בטל, וזה לא כדעת ר"א שכמו שמצוות לא מבטלות זו את זו כך אין איסורים מבטלים זה את זה והלל הוא הסובר שמצוות לא מבטלות זו את זו ששנינו שאמרו על הלל הזקן שהוא כרך מצה ומרור עם הפסח ואוכלם לקיים את הפסוק על מצות ומרורים יאכלוהו,

עמוד ב שנו בבבביתא שעביט חרס של מי רגלים שהשתמשו בו זב וזבה ונשבר אם כבסו פעם ראשון ושני טמא שעדיין לא נפלטו כל המי רגלים וכשכבסו פעם שלישית טהור וכל זה אם נתן מים לתוכו אך אם לא נתן לתוכו מים אלא רק מי רגלים של טהור טמא גם בכיבוס העשירי, ור"א בן יעקב סובר שבשלישי טהור גם כשלא נתן לתוכו מים, ולכאורה ר' יהודה הוא הסובר שמין במינו לא בטל ובכ"ז בג' פעמים מועיל כיבוס, ויש להקשות ששנינו שאם נדה טווחת פשתן המסיטו טהור ואם היה לח המסיטו טמא משום משקה פיה שבחוט ור' יהודה אומר שאף אם הרטיבו במים טמא משום משקה פיה ולכאורה משמע שגם אם כבסו הרבה, ויש לומר שרוק שהוא קר בקושי הוא יוצא מהפשתן ולכן הוא מטמא גם אחר כיבוס.

רב זביד אומר שת"ק ור"א נחלקו במשנה האם גוזרים גזירה במקדש שלת"ק גזרו שמא ירבה הדם הפסול ולכן ישפך לאמה ור"א סובר שלא גוזרים במקדש כל עוד לא התרבה הדם הפסול, ורב פפא אומר שגם לר"א גוזרים במקדש אך נחלקו האם מצוי שירבה דם התמצית או דם פסול על דם הכשר שלת"ק שכיח שירבה דם פסול ולכן גזרו ולר"א לא שכיח ולכן לא גזרו, ולרב פפא מובן מדוע המשנה חילקה לשני בבות נתערב בדם הפסולים ישפך לאמה נתערב בדם התמצית ישפך לאמה אך לרב זביד קשה מדוע המשנה לא עירבה בכבא אחת שאם התערב בדם הפסול או דם התמצית ישפך לאמה.

משנה אם התערב דם תמימים בדם בעלי מומים ישפך לאמה ואם התערב כוס בכוסות לר"א אם קרב כבר כוס אחד יקרבו כל הכוסות ולחכמים אף אם קרבו כל הכוסות חוץ מאחד מהם ישפך לאמה אם התערבו הניתנים למטה עם הניתנים למעלה לר"א ינתן למעלה ורואים את התחתונים למעלה כאילו הם מים ויחזור ויתן למטה ולחכמים ישפך לאמה ואם הכהן לא נמלך ונתן כשר,

דף פ אם התערבו הניתנים במתן אחת עם הניתנים במתן אחת ינתנו במתן אחת וכן אם התערבו הניתנים במתן ד' בניתנים במתן ד' ינתנו במתן ד' ואם התערבו הניתנים במתן ד' עם הניתנים במתן אחת לר"א ינתנו במתן ד' ולר' יהושע ינתנו במתנה אחת, אמר ר"א אם כדברי ר' יהושע הוא עובר על כל תגרע ור' יהושע אמר שלדברי ר"א הוא עובר על כל תוסיף אמר ר"א שכל תוסיף עובר רק כשהוא בעצמו אמר ר' יהושע שעובר על כל תגרע רק כשהוא בעצמו, ועוד אמר ר' יהושע אם נתת עברת על כל תוסיף ועשית מעשה בידיך ואם לא נתת אמנם עברת על כל תגרע אך לא עשית מעשה בידיך.

גמרא ר' אלעזר אומר שבהתערבו כוסות ר"א הכשיר רק שנים שנים אך לא אחד אחד ורב דימי מקשה ששנינו שלחכמים גם אם קרבו כולם חוץ מאחד מהם ישפך לאמה, ור' יעקב אמר לר' ירמיה בר תחליפא אבא לך שאחד הכוונה זוג אחד וצריך לכתוב את מחלוקת ר"א וחכמים גם בהתערבו באברי בעלי מומים וגם בכוסות שאם היינו שונים בהתערבו באברים היינו אומרים שרק שם שנעשתה כפרתו אמר ר"א שיקרבו אך בהתערבו כוסות שהקלקול הוא בעיקר הכפרה גם לר"א לא יקרבו קמ"ל שינתנו, ואם היינו שונים את מחלוקתם בכוסות היינו אומרים שרק בזה לא ינתנו

לחכמים אך בהתערבו באברים חכמים יודו לר"א שיקרבו, קמ"ל שחלקו גם בזה.

שנינו שאם נפלו מים כל שהוא לצלוחית של מי חטאת לר"א יזה שתי הזאות וחכמים פוסלים וניתן להבין שחכמים פסלו כי הם סוברים שזה נבלל לגמרי והזאה צריכה שיעור וא"כ המים שנפלו לא מצטרפים להזאות, אך יש לדקדק בדברי ר"א שאם הוא סובר שזה לא נבלל א"כ מה מועיל שהוא מזה ב' הזאות אולי הוא הזה מאותם מים, אלא שהוא סובר שיש בילה ואם הוא סובר שהזאה לא צריכה שיעור מדוע צריך להזות פעמיים אלא שהוא סובר שהזאה צריכה שיעור ואם הוא סובר שאין צירוף להזאות מה מועיל שהוא פעמיים ואם נאמר שאכן מצרפים את ההזאות מי אמר שיש שיעור במה שהזה, ומבאר ר"ל שר"א סובר שיש בילה והזאה צריכה שיעור ומדובר שהתערבו אחת באחת ולכן מועיל שמזה פעמיים, ורבא אומר שר"א סובר שיש בילה והזאה לא צריכה שיעור אלא שקנסו כדי שלא ירויח מריבוי המים, ורב אשי אומר שר"א סובר שאין בילה והזאה לא צריכה שיעור ולכן כשמזה פעמיים ודאי הזה מי חטאת בעצמם, ויש להקשות על רב אשי ששנינו שרבי אומר לדברי

ר"א הזאה כל שהוא מטהרת שהזאה לא צריכה שיעור וההזאה כשרה גם כשחציה כשר וחציה פסול, **עמוד ב** ועוד קשה ששנינו במשנתנו שאם התערבו הניתנים למעלה בניתנין למטה ר"א סובר שנותן למעלה והתחתונים כאילו הם מים ואם נאמר שאין בילה א"כ כשנותן למעלה יתכן שנתן שם את התחתונים ואת העליונים נתן למטה, ויש לומר שמדובר שהרוב הם העליונים ונתן למעלה שיעור תחתונים ועוד קצת, אך קשה שכתוב שהתחתונים עלו לו ויש לומר שהכוונה שעלו לו לשם שיריים, ויש להוכיח ממה ששנינו בהמשך שאם נתן למטה ולא נמלך ר"א אומר חזור ויתן למעלה והתחתונים עלו לו ויש לומר שמדובר שהרוב עליונים ונתן למעלה בשיעור תחתונים ועוד קצת ומה שכתוב תחתונים עלו לו הכוונה לשם שיריים, ויש להוכיח ממה ששנינו שאם נתן למעלה ולא נמלך לכו"ע יתן למטה ואלו ואלו עלו לו ויש לומר שמדובר שהרוב עליונים והוא נתן למעלה כשיעור התחתונים ועוד, אך קשה שלא כתוב אלו ואלו מודים אלא כתוב אלו ואלו עלו לו וזה רק לרבנן שהם סוברים שיש בילה, ויש להוכיח מהמשך המשנה שאם התערבו הניתנים מתנה אחת בניתנים במתנה אחת שנותן מתנה אחת ואם נאמר שאין בילה יתכן שנתן מאחד ולא מהשני ויש לומר שהתערב שיעור מתנה אחת בשיעור מתנה אחת, וכן בהמשך המשנה שהתערבו מתן ד' במתן ד' מדובר שהתערבו בדיוק שיעור ד' מתנות בד' מתנות, אך יש להקשות מהניתנים במתן ד' שהתערבו במתן אחת שנחלקו בזה,

דף פא ואם נאמר שהתערבו באחת א"כ מה טען ר' יהושע שהוא עובר על כל תוסיף מה שייך הוספה ורבא מבאר שבכלול אין מחלוקת ונחלקו בהתערבו כוסות בכוסות ור"א סבר שאומרים רואים ולחכמים לא אומרים רואים, ויש להקשות וכי לא חלקו בכלול הרי שנינו שר' יהודה אמר שלא נחלקו בדם חטאת שהתערב בדם עולה שיקרב וכשהתערב ברובע ונרבע שלא יקרבו ונחלקו בדם תמימה שהתערב בדם בעלת מום שלר"א יקרבו בין בכלול בין בכוסות ולחכמים לא יקרבו, ויש לומר שרק ר' יהודה סבר שר"א שנה בין בכלול בין בכוסות ולרבנן ששנו את מחלוקתם במשנתנו הם חלקו רק בכוסות.

אביי אומר שנחלקו כשהתערבו בתחילה קודם מתן דמם אך אם התערב סוף חטאת שהולך לשיריים בתחילת עולה לכו"ע ינתן למטה כדין עולה שהרי מקום עולה הוא מקום

רב יהודה אומר בשם שמואל שהמשל בדברי ר"ע שכל הדמים בכלל פסול כשנכנסו בפנים, שתלמיד מזג לרבו בחמים ורבו אומר לו מזוג לי אמר לו כמה אמר לו וכי אין אנו עסוקים בחמים א"כ כשאני אומר לך מזוג כוונתי בין בחמים בין בצונן א"כ כשהתורה מדברת בחטאת מדוע התורה מוסיפה וכל חטאת אשר יובא מדמה א"כ התורה מלמדת שלא רק חטאת אלא כל דמים שנכנסו נפסלו, ורב הונא בר רב יהושע מקשה הרי כל קדשים התרכו בפסוק הזה לענין מריקה ושיטיפה ומדוע כתוב חטאת א"כ התורה מדגישה שרק חטאת ולא כל דמים, וזה דומה לתלמיד שמזג לרבו בין בחמים בין בצונן ואמר לו רבו מזוג לי רק בחמים, אלא יש לומר שר"ע למד מהיתור של חטאת וכל חטאת ששנינו שר"ע למד שכתוב בפסוק חטאת ושאר קדשי קדשים לומדים מכל חטאת וקדשים קלים לומדים מוכל חטאת, ור' יוסי הגלילי אמר לו אפילו תרבה כל היום כולו איני שומע לך אלא מהפסוק חטאת יש ללמוד שרק חטאת, וחטאת ציבור לומדים מכל חטאת וחטאת נקבה לומדים מוכל חטאת ולכאורה הלימוד צריך להיות להיפך שהרי סתם חטאת היא נקיבה אלא באמת למדו תחילה חטאת נקבה וחטאת זכר לומדים מוכל חטאת, אך קשה שיש ברייתא שר' יוסי הגלילי אמר על הפסוק בקדש באש תשרף שהפסוק מדבר רק על פרים ושעירים הנשרפים שפסוליהם ישרפו בבית הבירה ויעבור בלאו על אכילתו ואמרו לו מנין גם חטאת שנכנס דמה לפני ולפנים אמר להם מהן לא הובא וא"כ ר' יוסי למד משם גם שאר קדשי קדשים, ויש לומר שר' יוסי הגלילי אמר את זה לדברי ר"ע שריבה שאר קדשי קדשים, אך הוא עצמו למד מהפסוק וכל חטאת.

משנה אם קיבל דם חטאת בשתי כוסות וכוס אחד יצא לחוץ הפנימי כשר ואם נכנס אחד לפנים ר' יוסי הגלילי מכשיר בחיצון וחכמים פוסלים ור' יוסי הוכיח שאם במקום שהמחשבה פוסלת בחוץ לא פסל את הכוס שנשארה כמו מה שיצא א"כ במקום שמחשבה לא פוסלת בפנים ודאי הנכנס לא יפסול את מה שנשאר בחוץ, אם נכנס לכפר אף שלא כיפר לר"א פסול ולר"ש פסול רק כשכיפר, ור' יהודה סובר שאם הכניס בשוגג כשר, כל הדמים הפסולים שנתנו על המזבח לא ריצה הציץ והוא מרצה רק על טמא שציץ מרצה על הטמא ולא על היוצא. **גמרא** שנו בברייתא שר' יוסי הגלילי הוכיח שאם במקום שמחשבה פוסלת בחוץ לא פסל דם שבחוץ את שבפנים מקום שהמחשבה לא פוסלת בפנים ודאי לא יפסול דם שבפנים את הדם שבחוץ אמרו לו הרי נאמר אשר יובא מדמה אפילו מקצת דמה אמר להם א"כ יש ללמוד ק"ו ליוצא שאם במקום שמחשבה לא פוסלת בפנים הדם שבפנים פסל את הדם שבחוץ, א"כ כשהמחשבה פוסלת בחוץ ודאי יפסול הדם שבחוץ את הנשאר בפנים אמרו לו שנאמר אשר יובא שרק הנכנס פוסל את מה שנשאר ומה שיצא לא פוסל את הנשאר, אך קשה שיש ללמוד מק"ו שמחשבה תפסול בפנים שאם במקום שהדם שבחוץ לא פסל את מה שבפנים בכל זאת מחשבה פסלה א"כ נכנס פנים שפוסל את הנשאר ודאי שמחשבה תפסול, ויש לומר שלומדים מהפסוק ביום השלישי **עמוד** ב שמחשבה פוסלת רק במקום שמשולש בדם בשר ואימורים, אך קשה שנלמד מק"ו שמחשבה לא תפסול בחוץ שאם במקום שדם שבפנים פסל את הדם שבחוץ ומחשבה לא פוסלת ודאי בחוץ שלא פסל את הנשאר בפנים שמחשבה לא תפסול, ויש לומר

שלומדים משלישי לחוץ לזמנו ומפיגול לומדים למחשבת חוץ למקומו, ובשר שנכנס בפנים כשר שהיה מקום לפסול שאם במקום שדם שבחוץ לא פסל את שבפנים ובכ"ז בשר שיצא לחוץ פסול, מקום שדם שבפנים פסל את הדם שבחוץ

שיירי חטאת, ורב יוסף אמר לו שרב יהודה אמר ששייריים צריכים שינתנו ממש על היסוד באיצטבא, ור"ל אמר כדברי אב"י שאם התערב סוף חטאת בדם עולה ינתן למטה ור' יוחנן או ר"א אמר לו שגם בזה נחלקו ר"א וחכמים, ורב הונא בר חיננא רצה להוכיח ממה ששנינו על הפסוק קדש הם שאם התערבו בדם קדשים אחרים יקרבו, ולכאורה מדובר שהתערב סוף עולה ובכור וא"כ יוצא שמקום דם עולה הוא מקום שייריים, ויש לדחות שמדובר שהתערבו תחלת עולה ודם בכור והחידוש הוא שעולים לא מבטלים זה את זה, אך קשה שלמדו את זה כבר מהפסוק ולקח את דם הפר ודם השעיר שעירבו את הדם של שניהם, ויש לומר שזה מחלוקת תנאים ויש שלמדו מפסוק אחד ויש שלמדו מפסוק אחר, ורבא מוכיח ממה ששנו על הפסוק והקריבו בני אהרן את הדם וזרקו את הדם **עמוד** ב והפסוק מדגיש דם שלא נאמר שהתערב הקרבן בתמורתו מחיים שיקרב ומנין לרבות כשתודה ושלמים התערבו ולכאורה יש לרבות רק תודה ושלמים ששניהם באים בנדר ונדבה ואשם יש לרבות כי הוא טעון מתן ד' כמותו ובכור מעשר ופסח יש ללמוד ממה שכתוב והקריבו את הדם וזרקו את הדם ולכאורה מדובר בסוף עולה שהתערב בדם בכור וא"כ מקום עולה הוא מקום נתינת שיירי הדם, ויש לדחות שמדובר שהתערב תחלת עולה ובכור והחידוש הוא שאין עולים מבטלים זה את זה, אך קשה שכבר למדו את זה מהפסוק ולקח את דם הפר ודם השעיר, ויש לומר שנחלקו תנאים יש שלמדו משם ויש למדו מהפסוק דם דם שהתנאים שלמדו מדם דם לא למדו מולקח מדם הפר כי הם סוברים שלא מערבים אם דם הפר והשעיר למתן קרנות, ומי שלמד מולקח מדם הפר לא משמע להם ללמוד מהיתור של דם דם והם לא למדו מהפסוק קודש הם כי למדו משם שהם קרבים ולא תמורתם והתנאים האחרים למדו את זה מהפסוק אם שור אם שה לה' הוא קרב ולא תמורתו, ולכאורה יש להוכיח ממשנתינו שנתן למעלה ולא נמלך לכו"ע יחזור ויתן למטה ואלו ואלו עלו לו ולכאורה מדובר שהתערבו חטאת ועולה וכשנתן למעלה מה שנשאר נעשה שייריים וא"כ נותן למטה כי מקום עולה הוא מקום נתינת שיירי דם חטאת, ורב יצחק בר יוסף אמר שבא"י ביארו שמדובר שהתערבה חטאת החיצונה בשיירי חטאת פנימית ואב"י מקשה מדוע לא העמידו שחטאת עצמה התערבה בדם שיירי חיצונה כמותה אולי יש בזה חידוש שגם למ"ד ששייריים של פנימית מעכבים אם חסרו אינם מעכבים, ורבא תוספאה הקשה לרבינא הרי לעיל העמידו את המשנה שרוב הדמים היו עליונים ונתן למעלה שיעור תחתונים ועוד קצת וא"כ ממילא אין ראייה שמקום עולה הוא מקום שייריים, אמר רבינא שהעמידו כך רק לפי ההו"א שאין בילה אך למסקנא נחלקו בהתערבו בכוסות וא"כ היה ראייה מכאן שמקום עולה הוא מקום שייריים.

משנה אם התערבו הניתנים בפנים בניתנים בחוץ ישפכו לאמה ואם נתן בחוץ וחזר ונתן בפנים כשר ואם נתן תחילה בפנים ואח"כ בחוץ לר"ע פסול שכל דם חיצון שנכנס בפנים פסול ולחכמים כשר שרק דם חטאת שנכנס בפנים נפסל ולא שאר דמים, ור"א אמר שגם דם האשם שנכנס בפנים נפסל שכתוב כחטאת כאשם. **גמרא** יש להקשות מדוע ר"א לא חלק גם בזה דהיינו שיתן בחוץ ואח"כ יתן בפנים ויש לומר שכמו שמצוה להקדים את דמים העליונים לתחתונים שדם חטאת קודם לדם עולה כך מצוה להקדים את מתן פנים למתן חוץ,

דף פב אך קשה שאכן יתן בפנים תחילה ואח"כ יתן בחוץ, ויש לומר שכיון שיש חטאת ואשם שאם נכנס דם לפנים פסול לכן לא ברור לתנא לכתוב כך.

צריך ללמוד מזה לגזירה שוה לדמים החיצונים שנפסלים כר"ש כשכפרו.

פרק המזבח מקדש

משנה מזבח מקדש את הראוי להקרב מה שעלה אף שנפסל שלא ירד, ולר' יהושע כל הראוי לאישים אם עלה לא ירד שכתוב היא העולה על מוקדה ולומדים מה שדומה לעולה שהוא ראוי לאישים שאם עלה לא ירד, ור"ג סובר שכל הראוי למזבח אם עלה לא ירד שכתוב היא העולה על מוקדה על המזבח ולומדים את הדומה לעולה שהיא ראויה למזבח כך כל הראוי למזבח אם עלה לא ירד ור"ג ור' יהושע נחלקו בנסכים שלר"ג לא ירדו ולר' יהושע ירדו ור"ש סובר שאם הזבח כשר והנסכים פסולים או הנסכים כשרים והזבח פסול ואפילו הזבח והנסכים נפסלו הזבח לא ירד והנסכים ירדו. **עמוד ב גמרא** ר' יהושע אמר שמזבח מקדש את הראוי לו ורב פפא סובר שבא למעט קמצים שלא קדשו בכלי, ורבינא מקשה מה ההבדל לדעת עולא שאימורי קדשים קלים שעלו לפני זריקת דמם לא ירדו כי הם נעשו לחמו של מזבח א"כ גם קומץ שלא קדש בכלי נעשה כלחמו של מזבח, ויש לחלק שבאימורים לא חסר מעשה בגופם משא"כ בקומץ חסר מעשה בגופו.

ר"ג למד מהפסוק על מוקדה שיכול להחזיר אברים שפקעו ור' יהושע למד שמחזירים פוקעים מהפסוק אשר תאכל האש, ור"ג למד משם שרק עיכולי עולה מחזירים ולא עיכולי קטורת כמו שר' חנינא בר מניומי למד לדברי ר"א בן יעקב מהפסוק אשר תאכל האש את העולה שרק את עיכולי העולה מחזירים ולא את עיכולי הקטורת ור' יהושע סובר שניתן ללמוד את זה ממילא שהפסוק מדבר רק על עולה.

ר' יהושע למד מהפסוק על המזבח שהמזבח מקדש רק את הראוי למוקדה ור"ג סובר שכתוב פעמיים אל המזבח, ור' יהושע סובר שצריך לכתוב פעמיים אחד באופן שהיה שעת הכושר ואחד באופן שלא היה שעת הכושר ור"ג סובר שלא צריך שני פסוקים לכך כי אם זה פסול והתורה מרבה שלא ירד אין הבדל אם היה לו קודם שעת הכושר או לא.

ר"ש למד מעולה כמו שעולה באה מחמת עצמה כל רק מה שבא מחמת עצמו למעט נסכים שבאים בגלל הזבח ור' יוסי הגלילי למד שכתוב בפסוק כל הנוגע במזבח יקדש ומשמע בין ראוי בין שאינו ראוי והתורה כתבה כבשים שכמו שהם ראויים כל כל הראוי, ור"ע למד מעולה כמו שעולה ראויה כל כל הראוי, ואמר רב אדא בר אבהו שהם נחלקו בעולת העוף פסולה שלר"ע לא תרד כי היא נחשבת עולה, ולר' יוסי הגלילי תרד שהרי כתוב כבשים ויש להקשות לדעת ר' יוסי הרי כתוב עולה ויש לומר שאם היה כתוב רק כבשים היינו אומרים שאפילו עלו מחיים לא ירדו לכן כתבה התורה עולה ולר"ע שלמד מעולה מה שכתוב כבשים שאם היה כתוב רק עולה היינו מרבים גם מנחה לכן כתבה התורה כבשים למעט מנחה, ורב פפא מבאר שהתנאים של הברייתא חלקו על התנאים במשנה בקמצים שקדשו בכלי שלתנאים של המשנה לא ירדו כי הם עולים לאישים ולמזבח, ולתנאים של הברייתא ירדו שהרי כתוב כבשים ור"ל סובר שמנחה שבאה בפני עצמה לכל התנאים במשנה לא תרד ולר"ע ור' יוסי הגלילי תרד.

ודאי נפסול את הבשר שנכנס, ויש לדחות שכתוב מדמה דם ולא בשר אך לפ"ז יש ללמוד מק"ו שאם במקום שדם שבפנים פסל את הדם שבחוץ הבשר כשר א"כ בחוץ שהדם שיצא לא פסל את מה שבפנים ודאי הבשר לא יפסל, ויש ללמוד מהפסוק ובשר בשדה טריפה לא תאכלו שמה שיצא חוץ למחיצתו הוא נאסר.

שנו בברייתא שכתוב בפסוק פנימה ומנין לרבות היכל שכתוב אל הקודש אך לפ"ז מדוע התורה הוסיפה פנימה, מבאר רבא שאחד מלמד על השני כמו שכתוב תושב ושכיר לא יאכל תרומה ושנינו שתושב זה הקנוי לרבו קנין עולם ושכיר הוא הקנוי קנין שנים והתורה יכלה לכתוב תושב שהוא הקנוי קנין עולם והיינו לומדים מק"ו שאם הקנוי קנין עולם אינו אוכל בתרומה ק"ו שהקנוי קנין שנים לא יאכל בתרומה אך אם היה כתוב רק אחד מהם היינו אומרים שהוא הקנוי קנין שנים אך הקנוי קנין עולם יאכל בא שכיר ולימד על תושב שאחד קנוי קנין שנים ואחד קנוי קנין עולם ושניהם לא אוכלים, וכן פנימה מלמד על קודש שבשניהם דם פוסל, ואביי דוחה ששם התורה כותבת את שניהם כי הם שני גופים והתורה יכלה לכתוב נרצע לא יאכל וקנין שנים היינו לומדים בק"ו והתורה טרחה לכתוב גם דבר שיכלו ללמוד בק"ו, אך אם התורה היתה כותבת שדם שנכנס להיכל נפסל ממילא נפסל הדם בדרך לקדש הקדשים, ומבאר אביי שצריך את הפסוק באופן שנכנס לקדש הקדשים שלא כדרכו, ורבא דוחה הרי כתוב הבאה והיינו כדרכו, ומבאר רבא שאם חשב להביאו לפני ולפנים הוא לא נפסל בהיכל.

רבא מסתפק במקרה שהכניס לפני ולפנים את הדם של פר העלם של ציבור או שעיר ע"ז האם רק מה שנפסל בקודש נפסל גם פנימה או שזה נפסל כי זה לא במקומו ואם נאמר שנפסל שזה של במקומו יש להסתפק בפר ושעיר של יוה"כ שהזה כבר מדמם בין הבדים ואח"כ הוציאם להיכל והכניסם שוב האם זה נקרא מקומם או שכיון שכבר יצא זה נקרא שלא במקומם, ואם נאמר שזה נקרא שלא במקומם יש להסתפק אם הזה מדמם על הפרוכת,

דף פג ואח"כ הוציאו למזבח הפנימי והכניסו שזה ודאי נקרא מקום אחד או שזה גם נחשב שכבר יצא.

ר"א אומר שהדם נפסל רק כשלא כיפר שכתוב בדם הנכנס לכפר בקודש וכתוב ביוה"כ וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבואו לכפר בקודש ומדובר שעדיין לא כיפר וא"כ גם כאן מדובר שלא כיפר, ור"ש סובר שכאן כתוב לכפר ונאמר ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר כמו ששם מדובר כשכיפר כך כאן מדובר כשכיפר, ונחלקו שלר"א עדיף ללמוד חוץ מחוץ מהאדם שהוא בחוץ ולא מפר יוה"כ שהוא בפנים, ולר"ש עדיף ללמוד בהמה מבהמה ולא בהמה מאדם.

ר' יהודה אומר שאם הכניס בשוגג כשר משמע שבמזיד פסול ויש להסתפק אם הוא סובר שפוסל רק בכיפר או בשלא כיפר ור' ירמיה הוכיח ממה ששנינו שר' יהודה דרש על הפסוק ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את דמם לכפר בקודש ומדוע כתוב אח"כ והשורף ולכאורה צריך את זה לגופו אלא שלא היה צריך לכתוב חטאת כי למדנו שפר ושעיר של יוה"כ נשרפים בבית הדשן והם מטמאים בגדים ומנין ששאר הנשרפים מטמאים בגדים שכתוב חטאת חטאת, ור"מ למד שאין צריך לכך וניתן ללמוד ממה שכתוב ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת וכתוב לכפר ללמד על כל המתכפרים שהשורפם מטמא בגדים, ולר' יהודה לא משמע ללמוד מלכפר והיינו כי הוא